Dr. Aytuğ ATAÇ
İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Mali Hukuk Anabilim Dalı

TÜRK VERGİ SİSTEMİ BAKIMINDAN SPORCU ÜCRETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

onikilevha

İÇİNDEKİLER

TAKDİM VII
ÖN SÖZ IX
KISALTMALAR XIX
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
SPOR, SPORCU VE SPOR YÖNETİMİ

I. SPOR 10
A. Sporun Gelişimi 10
B. Spor Kavramı 15
C. Sporun Hukuki Niteliği 17
II. SPORCU 21
A. Sporcu Kavramı 21
1. Türk Medeni Hukuku'nda Sporcuların Ehliyeti 23
2. Amatör ve Profesyonel Sporcu Ayrımı 25
B. Sporcuların Hukuki Statüsü 31
1. Vergi Mevzuatına Göre Sporcular 31
2. Borçlar Kanunu Bakımından Sporcular 33
3. İş Kanunu Bakımından Sporcular 34
4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Bakımından Sporcular 36
III. SPOR YÖNETİMİ 38
A. Türkiye'de Spor Yönetiminin Gelişimi 38
1. Osmanlı Dönemi 39

2. Cumhuriyet Dönemi ve Sonrası....41
B. Ulusal Kurumlar ve Mevzuat....43
1. Gençlik ve Spor Bakanlığı....44
2. Spor Federasyonları....46
a. Türkiye Futbol Federasyonu....47
b. Diğer Spor Federasyonları....50
3. Milli Olimpiyat Komiteleri....54
a. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK)....54
b. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi (TMPK)....55
4. Gençlik Dernekleri....55
C. Uluslararası Kuruluşlar....57
1. Devletlerarası ve Ulusüstü Kuruluşlar....58
a. Avrupa Konseyi....58
b. Avrupa Birliği....59
c. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Örgütü (UNESCO)....60
2. Uluslararası Spor Organizasyonları....62
a. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC)....62
b. Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC)....63
c. Dünya Dopingle Mücadele Ajansı (WADA)....64
d. Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA)....64
e. Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)....65
f. Uluslararası Basketbol Federasyonu (FIBA)....66
g. Uluslararası Voleybol Federasyonu (FIVB)....67

İKİNCİ BÖLÜM
SPORDA ÜCRET VE VERGİ İLİŞKİSİ

I. ÜCRETİN HUKUKİ NİTELİĞİ VE VERGİLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN GENEL ESASLAR....69
A. Ücretin Tanımı ve Kapsamı....69

1. Anayasa'da Ücret Kavramı 71
2. Türk Borçlar Kanunu'nda Ücret Kavramı 72
3. İş Kanunu'nda Ücret Kavramı 73
4. Türk Ticaret Kanunu'nda Ücret Kavramı 76
5. Gelir Vergisi Kanunu'nda Ücret Kavramı 78
B. Ücretin Vergilendirilmesinde Hâkim Olan İlkeler 80
1. Vergilendirmede Kanunilik İlkesi 82
2. Vergilendirmede Eşitlik İlkesi 85
C. Ücret Gelirlerinin Elde Edilmesinde Usuller 87
1. Ücretlerin Gerçek Usulle Vergilendirilmesi 88
2. Ücretlerin Kesinti Yoluyla Vergilendirilmesi 92
3. Ücretin Yıllık Beyanname ile Vergilendirilmesi 93
II. SPORCU ÜCRETLERİ 94
A. Sporcuların Vergilendirilmesinde Mükellefiyet 94
1. Tam Mükellef Sporcular 95
2. Dar Mükellef Sporcular 99
B. Vergilendirilecek Spor Gelirleri 102
1. Transfer Ücretleri 103
2. Aylık Ücret 105
3. Prim Ödemeleri 106
4. İmza Parası 107
5. Üstün Başarı Gösteren Sporculara Yapılan Ödemeler 108
6. Sponsorluk Gelirleri 110
7. Sporculara Sağlanan Diğer Menfaatler 112
8. Jübile Gelirleri 112
9. İmaj Hakkı Gelirleri 113
C. Sporcu Ücretlerinin Vergilendirilmesinin Tarihsel Gelişimi 119
1. 1994 Tarihinden Önceki Uygulama 119
2. 01.01.1994 ile 01.05.1994 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 120
3. 01.05.1994 ile 31.12.1998 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 120

4. 01.01.1999 ile 31.12.1999 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 120
5. 01.01.2000 ile 31.12.2007 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 121
6. 01.01.2008 ile 31.12.2017 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 122
7. 01.01.2018 ile 31.12.2019 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 122
8. 01.01.2020 ile 31.12.2023 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 123
9. 01.01.2024 ile 31.12.2028 Tarihleri Arasındaki Uygulama ... 123

D. Sporcu Ücretlerinin Vergilendirilmesinde Hukuki Değerlendirmeler ... 124

E. Yarış Atçılığında Jokey, Jokey Yamağı ve Antrenör Ödemelerinin Vergilendirilmesi ... 138

F. Spor Faaliyetlerinin İcrası Sırasında Elde Edilen Gelirlere İlişkin İstisnalar ... 141

1. Milli Sporculara Tanınan Gelir İstisnası ... 142
2. Amatör Sporculara Tanınan Gelir İstisnası ... 143
3. Milli Müsabakalara Katılan Amatör Sporcuların Ücretlerine Tanınan İstisna ... 143
4. Spor Malzemesi Teminine İlişkin Tanınan İstisnalar ... 146

III. E-SPORCULARIN VERGİLENDİRİLMESİ ... 146

A. E-sporun Kavramsal Çerçevesi ve E-sporcu Statüsü ... 147

B. E-sporun Aktörleri ... 154

1. Oyuncular ... 154
2. Takımlar ve Kulüpler ... 156
3. Hak Sahipleri ve Organizatörler ... 158
4. Medya ve Pazar Ekosistemi ... 160

C. E-sporcuların Gelir Unsurları ve Vergisel Nitelendirme ... 162

1. Bir E-spor Kulübüne Bağlı Olarak Çalışan E-sporcuların Vergilendirilmesi ... 162
2. Bireysel Olarak Çalışan E-sporcuların Vergilendirilmesi ... 164

D. 6-18 Yaş Arası E-Sporcuların Vergilendirilmesi ... 166

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SPORCU ÜCRETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİNİN ULUSLARARASI GÖRÜNÜMÜ

I. Çifte Vergilendirme Anlaşmaları 167
A. Çifte Vergilendirme Kavramı, Türleri ve Unsurları 167
1. Çifte Vergilendirme Kavramı 167
2. Uluslararası Çifte Vergilendirme Türleri 171
a. Uluslararası Hukuki Çifte Vergilendirme 172
b. Uluslararası Ekonomik Çifte Vergilendirme 173
3. Uluslararası Çifte Vergilendirmenin Unsurları 174
B. Uluslararası Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi 177
1. Tek Taraflı Önleme Yöntemleri 178
a. Matrahtan İndirim Yöntemi 179
b. Mahsup Yöntemi 180
c. İstisna Yöntemi 181
2. Uluslararası Vergi Anlaşmaları 182
3. Çok Taraflı Vergi Anlaşmaları 185
C. Sporcu Ücretlerinin Vergilendirilmesinde Uluslararası Standartlar 190
1. Sanatçı ve Sporcular Maddesi 190
2. Ücret Geliri Maddesi 205
3. Serbest Meslek Faaliyetleri 211
4. İşyeri Kazançları 214
5. E-sporcuların Uluslararası Vergilendirilmesi ve ÇVA Uygulaması 218
II. Sporcu Ücretlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Bazı Yabancı Ülke Uygulamaları 222
A. Almanya 223
B. İspanya 231

C. Birleşik Krallık 240
D. Hollanda 246
E. Amerika Birleşik Devletleri 252
F. Türkiye ile Karşılaştırmalı Değerlendirme 260
III. Uluslararası Spor Kurumlarının Prensipleri 266
A. UEFA (Union Of European Football Associations) 267
B. FIFA (Fédération Internationale de Football Association) 275
C. IOC (International Olympic Committee) 278
SONUÇ 283
KAYNAKÇA 299